

έρευνα

του Γιώργου Μακρή

Όσο πιο νέος ο αγρότης, τόσο μεγαλύτερη η επιδότηση

Ενίσχυση κυρίως μικρών και μεσαίων παραγωγών για την είσοδο τεχνικών «έξυπνης γεωργίας».

Σύνδεση των επιδοτήσεων με την ηλικία του αγρότη, δηλαδή όσο νεότερος ο παραγωγός τόσο μεγαλύτερες οι ενισχύσεις, επιδότηση της υιοθέτησης τεχνικών «έξυπνης γεωργίας» από παραγωγούς, με έμφαση στις μικρές και μεσαίες ιδιοκτησίες, ενίσχυση των Μηχανισμών Διαχείρισης Κινδύνων και Κρίσεων στον Αγροτικό Τομέα, για προστασία των αγροτών και όταν παρατηρούνται μεγάλες διακυμάνσεις στις τιμές.

Αυτές είναι μερικές από τις προτάσεις για τον αγροτικό τομέα και την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) που περιλαμβάνονται σε μελέτη της διαΝΕΟσις η οποία πραγματοποιήθηκε με το **Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ)** με τίτλο «30+1 πράγματα που μπορεί να κάνει η Ευρώπη για την Ελλάδα» (η μελέτη καλύπτει συγκεκριμένα πεδία πολιτικής, όπως η οικονομία, η κοινωνική πολιτική, η άμυνα, η μετανάστευση, η δημόσια διοίκηση, η δικαιοσύνη, η φορολογία, η ενέργεια, η αγρο-

τική πολιτική και η εκπαίδευση και κατάρτιση). «Για μια χώρα όπως η Ελλάδα είναι απαραίτητη η στήριξη στον αγροτικό τομέα. Η στήριξη αυτή, όμως, με την τρέχουσα κυρίαρχη μορφή των άμεσων εισοδηματικών ενισχύσεων βρίσκεται υπό μια διαρκή πίεση αναθεώρησης. Η ελληνική πλευρά οφείλει να είναι προετοιμασμένη να ανταποκριθεί στα νέα δεδομένα και να μεταβεί από το υπάρχον σύστημα –με τις όποιες στρεβλώσεις του– σε νέα σχήματα υποστήριξης της αγροτικής παραγωγής», επισημαίνεται χαρακτηριστικά στη μελέτη.

«Η κεντρική ιδέα είναι ότι στα επόμενα επτά χρόνια η ΚΑΠ θα αλλάξει ριζικά μορφή και πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι με ένα εθνικό εναλλακτικό πλαίσιο», δηλώνει στο «Α» από τη συγγραφική ομάδα ο αναπληρωτής καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών Σπύρος Μπλαβούκος (τη συγγραφική ομάδα αποτελούν ως συντονιστής ο καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του **ΕΛΙΑΜΕΠ**, Γιώργος Παγουλάτος,

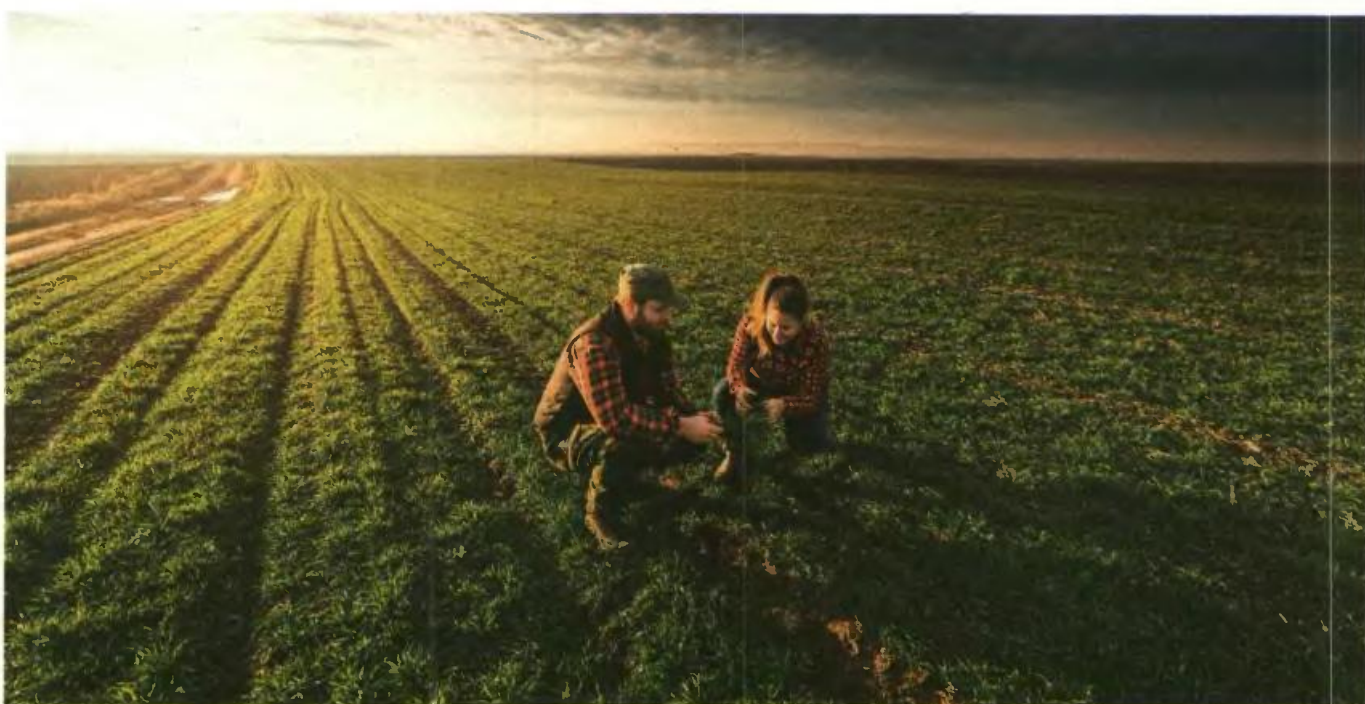
ο γενικός διευθυντής του **ΕΛΙΑΜΕΠ** Θάνος Ντόκος, ο δημοσιογράφος Γιάννης Παπαγεωργίου και η πολιτική επιστήμονας Δήμητρα Τσίγκου).

Περισσότεροι πόροι για νέους αγρότες, μικρούς παραγωγούς και περιοχές με φυσικούς περιορισμούς

Στη μελέτη περιλαμβάνονται τρεις προτάσεις «από τις πολλές ενδιαφέρουσες ιδέες για τον αγροτικό τομέα», όπως σημειώνει ο κ. Σ. Μπλαβούκος.

Η πρώτη πρόταση αφορά την πιο εκτεταμένη χρήση των στοχευμένων εργαλείων εισοδηματικής ενίσχυσης (για νέους αγρότες, μικρές ιδιοκτησίες, περιοχές με εδαφικές ιδιαιτερότητες), αφού πρώτα έχει εξασφαλιστεί στις διαπραγματεύσεις η αύξηση των σχετικών ορίων κονδυλίων που μπορούν να διατεθούν στις δράσεις αυτές.

Συγκεκριμένα, η συγγραφική ομάδα προτείνει: **■ «Επέκταση του Σχήματος Ενίσχυσης Νέων Αγροτών (Young Farmers Scheme):** διεύρυνση του ανώτατου ορίου του 2% του εθνικά

Τι προτείνει για τον αγροτικό τομέα μελέτη της διαΝΕΟσις σε συνεργασία με το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής, με τίτλο «30+1 πράγματα που μπορεί να κάνει η Ευρώπη για την Ελλάδα».

αναλογούντος ποσού που προβλέπεται τώρα από την ΚΑΠ για το σχήμα ενίσχυσης νέων αγροτών και πιθανή αύξηση του ύψους και της διάρκειας της ενίσχυσης αυτής. Με το ισχύον σύστημα οι νέοι αγρότες δικαιούνται επιπλέον 25% της βασικής εισοδηματικής ενίσχυσης για τα πρώτα πέντε χρόνια εγκατάστασης και ενασχόλησής τους με γεωργικές εργασίες. Η διεύρυνση αλλά και η επιμήκυνση του Σχήματος θα κάνει πιο ελκυστικό τον τομέα αυτόν σε νέους παραγωγούς, γεγονός σημαντικό λόγω των δημογραφικών χαρακτηριστικών της ελληνικής αγροτικής κοινότητας. Μια τέτοια δράση θα συνέβαλλε στην καταπολέμηση του ευρύτερου προβλήματος της ανεργίας των νέων, ιδιαίτερα στην περιφέρεια. Αξίζει πιθανώς

να διερευνηθεί και η προοπτική της ηλικιακής στάθμισης στις εν λόγω ενισχύσεις, δεδομένου ότι το σχήμα απευθύνεται σε όλους τους καινούργιους παραγωγούς κάτω των 40 ετών. Η ενίσχυση θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερη όσο νεότερος είναι ο νέος παραγωγός.

■ **Επέκταση Σχήματος Ενίσχυσης Μικρών Παραγωγών (Small Farmers Scheme):** το Σχήμα προβλέπει ετήσια σταθερή πληρωμή για μικρούς παραγωγούς, ανεξαρτησίας του αριθμού εκταρίων της δηλωθείσας γης. Ο τρόπος καθορισμού του ύψους της εισοδηματικής ενίσχυσης είναι στην ευχέρεια του κάθε κράτους-μέλους. Στην Ελλάδα, δυνητικά εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή πάνω από το 40% των αγροτών. Προτείνεται η επέκταση του ανώτατου ορίου του 10% του εθνικά αναλογούντος ποσού από την ΚΑΠ που υπάρχει για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο. Τα οφέλη θα επέλθουν μέσω της απλοποίησης των διαδικασιών και της συνεπαγόμενης διοικητικής ελάφρυνσης, με παράλληλη ωφέλεια μικρών παραγωγών μεγαλύτερης κυρίως ηλικίας.

■ **Επέκταση Σχήματος Ενίσχυσης Περιοχών με Φυσικούς Περιορισμούς (Areas with Natural Constraints):** το Σχήμα αυτό προβλέπει ένα ανώτατο όριο 5% του «εθνικού φακέλου» που μπορεί να διατεθεί σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς, κυρίως ορεινές περιοχές και περιοχές με ειδικές συνθήκες άσκησης αγροτικών δραστηριοτήτων (όπως ποιότητα εδάφους). Η επέκταση των κριτηρίων επιλεξιμότητας θα οδηγήσει στη συμπερίληψη περισσότερων καλλιεργήσιμων εκτάσεων στο Σχήμα αυτό, συμπεριλαμβανομένων εκτάσεων σε νησιωτικές περιοχές.

«Η Ελλάδα οφείλει να είναι προετοιμασμένη σε περίπτωση που οι άμεσες ενισχύσεις εισοδήματος βρεθούν στο στόχαστρο»

«Οι πιέσεις δημοσιονομικής συρρίκνωσης της ΚΑΠ θα ενταθούν περαιτέρω, καθώς η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου θα δημιουργήσει ένα σημαντικό χρηματοδοτικό κενό, γεγονός που θα εγείρει συζητήσεις για το αν και κατά πόσο η ΕΕ μπορεί ακόμη να διοχετεύει παραπάνω από το ένα τρίτο του προϋπολογισμού της στον αγροτικό τομέα», επισημαίνουν οι συγγραφείς της μελέτης και θεωρούν επιβεβλημένο «η Ελλάδα να είναι προετοιμασμένη σε περίπτωση που οι άμεσες ενισχύσεις εισοδήματος βρεθούν στο στόχαστρο των πιέσεων μεταρρυθμίσεων»

1. ΟΣΟ ΠΙΟ ΝΕΟΣ Ο ΑΓΡΟΤΗΣ ΤΟΣΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ Η ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡ_AGRICOLA

Ημ. Έκδοσης: . . .01/08/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .05/08/2018

Σελίδα: 60

«Η “έξυπνη γεωργία” μπορεί να εκτοξεύσει τη γεωργική παραγωγικότητα»

«Η Ελλάδα υστερεί στη συνολική υιοθέτηση της “έξυπνης γεωργίας”, επισημαίνουν οι συγγραφείς της μελέτης αναγνωρίζοντας πάντως πως «υπάρχουν αρκετά παραδείγματα περιπτώσεων τα οποία συνηγορούν στην άποψη ότι υπάρχουν καινοτόμα τμήματα της ελληνικής αγροτικής παραγωγής που δεν υπολείπονται σε σχέση με τα πιο προηγμένα σε αυτόν τον τομέα κράτη της ΕΕ.

»Εντούτοις λείπει η συνολική αντίληψη και συνειδητοποίηση της αξίας της “έξυπνης γεωργίας” και πώς μπορεί να εκτοξεύσει τη γεωργική παραγωγικότητα», αναφέρουν και προτείνουν την ενίσχυση της εισόδου τεχνικών “έξυπνης γεωργίας” στην ελληνική γεωργία, πέραν των υπάρχουσών δράσεων στο πλαίσιο του εθνικού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, σε δύο επίπεδα:

«Πρώτον, μέσω της περαιτέρω χρηματοδοτικής υποστήριξης για την αγορά και την εγκατάσταση ορειχθών συστημάτων. Στο πλαίσιο αυτό κρίνουν απαραίτητη τη χρήση του “εθνικού φακέλου” από την ΚΑΠ για συγκεκριμένες δράσεις αύξησης της παραγωγικότητας που συνδέονται με τεχνικές “έξυπνης γεωργίας”, με έμφαση στις μικρές και μεσαίες ιδιοκτησίες.

»Δεύτερον, τη διαμόρφωση ενός πλαισίου παροχής εξειδικευμένων και εξατομικευμένων συμβουλών και καθοδήγησης για να καλυφθεί το έλλειμμα γνώσης των γεωργικών παραγωγών στο θέμα αυτό, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις τοπικές ιδιαιτερότητες. Επιπλέον, ένα τέτοιο πλαίσιο θα αντιμετωπίσει την υπάρχουσα υστέρηση σε θέματα ψηφιακών δεξιοτήτων μεταξύ αστικών περιοχών και υπαίθρου, οι οποίες είναι απαραίτητες για την ορθή και αποτελεσματική χρήση ανάλυτων τεχνικών “έξυπνης γεωργίας”. Ομοίως θα συμβάλει στην αποτροπή δημιουργίας ενός γεωργικού πληθυσμού δύο ταχυτήτων όσον αφορά τις ψηφιακές δεξιότητες».

διαΝΕΟσις

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ & ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Μόνο το 5% των Ελλήνων αγροτών είναι κάτω των 35 ετών.

Κάτω από το 4% η συμβολή του αγροτικού τομέα στο ΑΕΠ της Ελλάδας, υψηλότερα όμως από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (ΕΕ-28: 1,6%).

Το 13,6% του εργατικού δυναμικού της Ελλάδας απασχολείται στον αγροτικό τομέα (ΕΕ-28: 4,7%).

Το 77% των ιδιοκτησιών είναι κάτω από 50 στρέμματα.

Το 78% της συνολικής καλλιεργήσιμης έκτασης βρίσκεται σε περιοχές που έχουν κριθεί ότι αντιμετωπίζουν φυσικούς περιορισμούς.

ΕΛΙΑΜΕΠ
ΕΛΙΑΜΕΡ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΪΔΡΥΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ & ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
HELLENIC FOUNDATION FOR EUROPEAN & FOREIGN POLICY

06.2018

διαΝΕΟσις

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ & ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

30+1 Πράγματα Που Μπορεί Να Κάνει η Ευρώπη για την Ελλάδα

Συνολική Παρουσίαση των Προτάσεων

Γεώργιος Παγουλάτος
Σπύρος Μπαβούκας, Θάνος Ντόικας,
Γεώργιος Παπαγεωργίου, Δήμητρα Τσίγιου

ΕΛΙΑΜΕΠ
ΕΛΙΑΜΕΡ

Ιούλιος 2018

Ευρωπαϊκό Ταμείο Σταθεροποίησης του Αγροτικού Εισοδήματος

«Η Ελλάδα χρησιμοποιεί σχεδόν αποκλειστικά ex post μηχανισμούς κρατικής βοήθειας χωρίς την εκτεταμένη χρήση πόρων από την ΚΑΠ. Η ελληνική πηλευρά εστιάζει κατά βάση στην αντιμετώπιση των κρίσεων μέσω αποζημιώσεων και όχι σε σχήματα ex ante διαχείρισης κινδύνων (όπως insurance schemes, reinsurance schemes, mutual funds, saving accounts)», υπογραμμίζουν οι συγγραφείς της μελέτης και προτείνουν:

«Ενίσχυση των μηχανισμών διαχείρισης κινδύνων και κρίσεων είτε μέσω εθνικών μηχανισμών που θα στηρίζονται σε κονδυλία της ΚΑΠ που προορίζονται για την Ελλάδα («εθνικός φάκελος») είτε μέσω ευρωπαϊκών μηχανισμών που θα χρηματοδοτούνται κεντρικά από την ΚΑΠ, κάτι το οποίο είναι σαφώς πιο φιλόδοξο», όπως αναγνωρίζουν.

Οι συγγραφείς της μελέτης προτείνουν «την παράλληλη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Ταμείου Σταθεροποίησης του αγροτικού εισοδήματος σε περιπτώσεις κρίσεων, με μια μεγαλύτερη δυνατότητα παρέμβασης από πηλευρά διαθέσιμων πόρων. Το μείζον ζήτημα είναι η χρηματοδότηση του Ταμείου αυτού, αν δηλαδή οι πόροι του θα πρέπει να προέρχονται από τους “εθνικούς φακέλους” ή από άλλες πηγές.

»Σε κάθε περίπτωση, προσθέτουν, το Ταμείο θα πρέπει να συνοδεύεται από ένα Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο της Αγοράς Αγροτικών Προϊόντων (European Agricultural Market Observatory), το οποίο θα είναι επιφορτισμένο με την παρακολούθηση και τον έγκαιρο εντοπισμό διαταραχών, τη συγκέντρωση από τις εθνικές αρχές στατιστικών δεδομένων λειτουργίας της οργάνωσης της αγροτικής παραγωγής και των εθνικών αγορών, καθώς επίσης και με τον εξορθολογισμό και την περιοδική αναθεώρηση της λειτουργίας και των κριτηρίων χρήσης του Ταμείου».

